

WASSILISSA

Nysk Roman af HENRY GREVILLE.

(Forts. fr. föreg. nr.)
— Min herre, svarade hon, i det hon förde sin nysk upp till ögonen, — en moders kärta kan inte lägga något hinder i vägen för hennes barns lycka. Om min dotter känner böjelse för er, skall jag gilla hennes val af hela mitt hjärta.

Hon talsade inte så bra franska som Tschudessow, men för den, som inte längre haft tillfälle till öfning, var det verkligen inte så illa. Tschudessow bugade sig. Denna gång var grevinnan djupt sårad, emedan det i svaret inte varit tal om henne; men fru Gorow lät alltid den nödvändiga taktiken tagna.

— Då jag redan hade den lyckan att se mina afstärter så väl upptagna af fru grevinnan, började Tschudessow så ny, i det han gjorde en half vändning och bugade sig för husets fru, — så ställer jag nu min förfrågan till fröken Wassilissa själf. Min fröken, fortfor han med inställsam röst, — jag har en inkomst af hundra fem tusen rubel om året, jag saknar familjeförvård, och jag har min mest allra, som voro mig nära och dyrbara, och därför vägar jag bejda eder om att dela lifvet med mig. Jag skulle vara lycklig, om det lyckades mig, genom varaktiga bevis på den böjelse som er älskvardhet och edra förtroenden upprättat hos mig, att vinna er genkänlek.

— Svarta, Wassilissa sade grevinnan, som denna fras föreföll för lång.

Wassilissa steg upp; hennes blekhet harmoniserade nästan med hennes klädningens hvitvit; hon riktade blicken på grevinnan, därpå på Tschudessow och sade, vänd till denne:

— Jag tackar er, min herre, för den ära, som ni tillfränt mig!

Hon gjorde ett uppehåll.

— Nå, sade grevinnan uppmunrande.

Wassilissa måste draga andan.

— Men jag afstår ert anbud! sade hon med klar röst och satte sig.

Tschudessow stod där ytterst förbluffad. Han såg sig om och tog därpå likaledes på sig.

Jag tror, Wassilissa, sade grevinnan stolt, — att du icke har riktigt föreställt dig ord, som herr Tschudessow ställt till dig. Han har mitt samtycke, jag önskar detta giftermål, din moder delar min åsikt, förbjudelsen är mycket passande, bjuder dig till och med mer än du har att vänta. — Vill du svara ännu en gång?

— Jag vägrar att äkta honom, tant!

— Hvarför? frågade grevinnan och blef rött.

— Emedan du den gången, då vi återvände från landet, sade till mig, att man skulle älska och äkta sin man; jag älskar icke denne herre.

Sjuktingarne uppmärksade ögonen. Det var en ovanlig utgång af ett så högtidligt beaktadt fröeri. Hvem hade kunnat ana det?

— Då jag talade om kärlek, svarade grevinnan, — menade jag icke därmed en lidelse som den förekommer i romaner.

Vid dessa ord kastade Tschudessow en smärkande blick på Wassilissa, som skulle öfvertygja henne om, att han i alla fall förtärdes af en eld, som står att finna i romaner, i dessa romaner, som alltid äro skuld till allt.

Jag talade om en ärlig, lutrad tillgiftning, sådan man känner för en man af ära, ett slags vänskap, som framkallar den behagliga känslan, att man delar sitt lif med en pålitlig, älskvard följeslagare.

Jag känner intet sådant för denne herre.

Grevinnan hade hittills icke funnit någon, kanske med undantag af Dmitrij, hennes bortskämda barn, som hade gjort henne motstånd. Det föll henne därför icke in att i Wassilissas afslag se annat än en intessigande nyck, och hon gjorde ett försök att taga saken från den skämsamma sidan.

— Det ordnar sig nog, sade hon med ett förbindligt leende. — Ni vill ju plocka frukten, innan den ännu var mogen; fortsatte hon, vänd till Tschudessow; — nu är ni tvungna att vänta till denna unga flicka kommer till större klarhet öfver sitt hjärtans tillstånd. Tillvidare tilltalar jag er att betrakta er som hennes frärla. Ju närmare hon lär känna er, desto mera skall ni uppnå den tillgiftningen, som ni förtjänar.

— Är det fallet, min fröken? sade Tschudessow djupt rött. — Vägar jag hoppas, att ni...

— Nej, min herre, sade Wassilissa med klar röst, — jag älskar er icke, och med mitt samtycke skall jag aldrig blifva er hustru.

— Jag är alltså så olycklig att missbaga er?

Wassilissa nickade bekräftande.

— Det fins kanske en annan mera lycklig?

— Nej, min herre, hvarken ni eller en annan.

— Men hvarför då denna visshet, att ni skall samtycka?

— Emedan jag måste svara för Gud att flicka min man, och honom allena, hela mitt lif.

— Nå?

Jag kan hvarken svärja att jag älskar er, eller att jag blott vill älska er, om jag, gift, skulle möta den, som jag vill älska.

Allt blodet trängde upp i den unga flickans kinder, då hon uttalade dessa sista ord och därpå reste sig. I sin fulla höjd, med sänkta ögon, frisk

som en vårmorgon, tycktes hon vara öfvergiven i egen person. Tschudessow hade ett moment af sann lidelse, om det han nu kände förtjättade detta namn.

— O! utbrast han rött, — min kärlek skall till slut besegra ert!

— Bry er icke därom, herr Tschudessow, sade grevinnan, i det hon likaledes reste sig, — det är en liten flickas egenhet, som man må straffa och icke smickra. Jag tillåter er att från denna stund betrakta er som min nices trolovade. Jag skall nog bringa henne till förflytt.

Alla hade rest sig.

— Kusin, försökte fru Gorow att blifft anmärka, — då herrn icke behagade Lissa, vore det kanske bättre...

Jag har hittills haft besväret af min nices uppförande, svarade grevinnan majestätiskt. — Ni skall därför finna det lämpligt, om jag fortfarande sällsätter mig med hennes lycka. Jag känner hennes karaktär bättre än ni, sade hon i en något mildare ton.

Wassilissa gick upp på sitt rum. Zina kom emot henne. Till och med miss Junior såg förvåningsfullt på henne.

— Nå? hvskade Zina skälvande.

Jag har skrivit honom, sade Lissa och sönk utmattad ned på en stol.

Miss Junior lät henne luta på sin flaska, och den obehagliga känsla, som detta stimuleringsmedel brukar framkalla, brökte snart den stackars unga flickan åter till medvetande.

— Och mamma, hvad sade hon? frågade Zina.

Hon har inte sagt mycket. Det sker väl först i morgon.

— Har hon visat bort honom?

— Ah nej, han har fått lof att göra mig sin kur.

Miss Junior lyftade ögonen och händer mot himlen. Mademoiselle Justine, som man hittills hvarken hört eller sett, smög sig in i skolorummet.

— Er mamma önskar säga er farväl, sade hon till Wassilissa.

Fru Gorow följde henne i härlarne, omfattade sin dotter och kysste henne, och hvskade på samma gång ett ord i hennes öra. Sedan gick hon, och Justine följde henne ut i förstugan.

Aftonen gick utan vidare händelser. Mot vanan lade sig de unga flickorna lugnt att soffa.

Miss Junior tycktes nu vara vänligare stämnd mot Wassilissa, men gjorde ingen häntydning till det ännu, som sällsatt alla.

Zina sprang ännu en gång ur salen för att omfatta sin kusin, och de unga flickorna höllo hvarken en stund omfamnade; därpå skildes de under tystnad, och sömnen lugnade snart deras uppettade nerver.

TJUGONDE KAPITLET.

En förlöfningsbal.

Följande morgon var Wassilissa knappast klädd då hon fick befallning att infinna sig hos tanten. Hon nämnde sig som vänligt för att kysa hennes hand, men grevinnan gaf henne tecken att sätta sig utan att låta henne röra sig.

— Ditt uppförande i går är oerhörd, sade hennes välgörarinna djupt hvarmen, men med lugn röst. — Du har förlämnat mig till ett mistag, då du mottog herr Tschudessows hyllning, för att sedan i det ögonblick, då han föranledt af ditt koketteri, anhöll om din hand, såra honom med det skamliga uppträdet af en offentlig afvisning. Du borde redan öfver ditt uppförande.

Wassilissa blef verkligen så rött som möjligt; men grevinnan lade icke märke därtill, då hon hade för vanan att aldrig se på den som hon tillrättvisade.

Beskyllningen för koketteri var icke oförtänt, och den unga flickan kände ganska väl, att detta var den svagaste sidan af hennes försvär. Men då han kämpar för sitt lif vägrar hon det med faran, och hon besidat att icke gifva efter i något afseende och väntade på att fiendligheterna skulle åter begynna.

— Hvarför har du afvisat denne man, som var nog värd att få dig kär? Svart! sade grevinnan och såg nu på henne.

Jag har ingen annan orsak, tant, än den jag redan omnämnde i går; jag älskar honom icke.

— Och efter sex veckors öfverdikt koketteri har du först nu uppflett detta?

Jag visste icke att jag var kokett, tant, sade den lilla skulmen och sänkta blicken. — Jag försökte älska honom och det lyckades mig icke, det är allt sammans.

Hvad — du har gjort försök att älska honom — redan nu?

Grevinnan kunde icke längre finna sig till rätta och visste icke hvad hon skulle hafva förbudt eller tillåtit.

— Ja, tant, då vi återvände till St. Petersburg såde ni, att man skulle älska sin man... Jag förstod så väl, att ni hade bestämt herr Tschudessow för mig.

— Har kunde du tro det?

— Därför att ni var så älskvard mot honom — mot en man, som ni inte känt fört; vidare förde ni honom också den första dagen in i vårt skolorum.

Grevinnan förgäddade sig och sökte förgäves en utväg.

— Nå, när du är så klok och redan

har gjort försök att älska honom, så försök det ännu en tid.

— Jag kan icke, tant.

— Det får vi se! Jag vill detta giftermål, hör du! Jag vill det!

Wassilissa böjde hufvudet och teg.

Jag vill det! skrek grevinnan, som fullständigt glömde sig själf inför den stumma vägran.

Nicene sade icke ett ord. Grevinnan tog henne i armen och skakade henne häftigt.

— Jag vill det! sade hon. — Har du försäkt mig?

— Ja, madame.

— Vill du lyda?

— Nej, tant, sade den faderlösa modigt och såg grevinnan i ögonen.

Denna höll på att kasta detta skräpiga barn, som gjorde henne motstånd, till marken och trampa henne under sina fötter. För första gången i sitt lif traffade hon på ett sådant öppet motstånd. Blott med möda behäskade hon sig.

— Du skall nog bli mjukt! sade hon.

— Från och med i dag lämnar du det rum, som du hittills har delat med mig dotter. Du förklarar henne höft med ditt uppträdande exempel. Du skall bo tillsammans med Justine Adams.

Den unga flickans ögon, som vid tanken på att hon skulle lämna Zina hit med och herr Tschudessow skall hälla dig sällskap före dinen. I afstön tillkännager jag din förlöfnung för det sällskap som kommer hit (det var en torsdag, och de öppnar baren med din tillkommande, som jag för första gången har inbjudit till mina aftonbjudningar. Utan utsärsel skall strax tagas i arbete, och bröllopet står förberett söndagen efter påsk. Har du hört det?

— Har du hört det?

— Ja, tant.

— Du går ögonblickligen dit upp. Dina saker skola föras till dig. Hvarje eftermiddag klokken fyra kommer du hit med och herr Tschudessow skall hälla dig sällskap före dinen. I afstön tillkännager jag din förlöfnung för det sällskap som kommer hit (det var en torsdag, och de öppnar baren med din tillkommande, som jag för första gången har inbjudit till mina aftonbjudningar. Utan utsärsel skall strax tagas i arbete, och bröllopet står förberett söndagen efter påsk. Har du hört det?

— Jag hör, tant, men jag gifte mig icke.

Till dess har du tid nog att ändra mening, sade tanten med ett sarkastiskt leende.

Wassilissa teg. Det var värre än allt hvad hon kunnat ana.

— Din tillkommande skall i dag bringa dig sin morgongäva. Man skall gratulera dig, och du skall svara som det passar sig. Gör du en seen eller säger mig emot, så låter jag inga sprida dig i ett kloster, hvarifrån du icke slipper ut. Skåmsa unga flickor som äro Gud ske lof sälsänta, men man skall väl få bakt med dem ändå. Gå!

Wassilissa drig sig tillbaka med blödande hjärta. Skilsmässan från Zina gjorde henne mycket ondt. Klostret var ännu långt borta — för öfrigt var det med det som fan, hvilken man nog talar om, men aldrig ser — men skilsmässan från Zina och samvaron med Justine, det var för mycket för en gång!

Hon gick in i gästingens rum, dit hennes säng och hennes saker voro flyttade. Justine var ytterst älskvard och mottog henne med många artigheter.

Jag får nog icke behålla er längre hos mig, sade hon deltagande; — grevinnan har redan skickat bud efter sin tapetser, för att beställa ett vackert blätt rum till er. Er salong blir tapetserad i rött; väningen är byrd på en gammal af Galesien.

Wassilissa hörd icke mer. Ett blätt rum!... Och fursten, som hade gjort i ordning ett så hänförande rum till henne, ett rum, som icke finnes vackrare i en saga.

Justine märkte snart att hennes välbehållna rum var spild och öfverlämnade sig åt betraktelser.

Dagen gick. Hon fick frukosten upp på rummet och blef icke tillagd att gå ut. Hon hörd knapp klokken två den vagn, som bortförde miss Junior och hennes elev.

Före middagen kom kammarjungfrun för att frisa henne och berättade henne, att Zina hade gått mycket hot och därför icke heller hade läst något, och hon hade hon varit bort till en juvelerare för att vilja ett smycke, som hon på moderns befallning skulle ge sin kusin såsom förlöfningspresent.

— Man kommer att ge er många vackra saker, fröken, sade kammarjungfrun.

Då hon var färdig med häret och hade placerat en hvit jasminkudd, som grevinnan sänkt för detta ändamål, sade kammarjungfrun:

— Till dinn behåller ni er promenadtråk på sedan komma vi hit igen och kläda på den nya klädning, som nyligen kommit för er rikning.

Allting hade således under en längre tid förberetts till denna förlöfningsfest, allt utom bruden, hvars samtycke man underkänt att inhimta.

Wassilissa infann sig vid bordet i sin ylleklädning.

Kusin Lissa, sade Dmitrij och gick bort till henne, då hon steg upp för att gå; — jag tror du är färdig?

Och han gaf Justine en rasande blick då hon nämnde sig för att som en trogen lifvakt följa Lissa upp på rummet, utan att ge henne tillfälle att väja ett ord med kusinen.

Då den unga flickan var klädd, lät grevinnan henne komma in i boudoiren. Klockan var ungefär nio. Sobrenerna i det Kamjassinska huset varade aldrig längre än till klokken ett om natten, och man samlades därför tidigare än man eljest brukar vid sådana tillfällen. Enskilda gäster voro redan komna, och musikinstrumenten ständes på det bekanta, disarmoniska sättet, som är oöndviktigt, efter hvad det tyckes.

Zina, som redan kommit med med

sin guvernant, mottog de ankommande.

Tschudessow, otidlig som alltid, var inte hos grevinnan. Smrycken i öppna etuier smstrade i lampskenet.

Tschudessow hade aldrig förekommit de unga flickorna så obehaglig som vid dianasernas glans.

— Kom hit, Wassilissa; herr Tschudessow vill öfverlämna sina gåfvor åt dig. Jag hoppas, att dina löjljga, barnsliga uppgång äro slut nu och att du visar dig som det goda, kärlekfulla och tacksamma barn, som du i grunden är.

Wassilissa bugade sig utan att svara. Tschudessow trädde fram till henne; i ena handen hade han ett bredt guldarmband med äls af rubber och briljanter.

Han räckte smycket åt den unga flickan, som icke rödde sig, liksom om saken icke angick henne.

Grevinnan tog armbandet, öppnade det, grep hängsmycket nicens arm, lade armbudet om hennes handled och slöt till det.

— Man lägger mig i bojer, tänkte bruden, — men jag skall veta att kryssa dem, om det också skall ske genom döden.

Grevinnan räckte därpå den örföriga armen, som hon icke hade släppt, hän till Tschudessow och sade:

— Kysse er fastmös hand, min herre. Tschudessow skyndade sig med strålände min att göra det. Då han skulle trycka handen till sina läppar, slog han ögonen upp till Lissa. Hon såg lugnt på honom; i hennes blå ögon låg hvarken vrede eller förakt, de tycktes blott säga: — Vi vilja dock se hur långt ni ämnar gå.

Orad af denna gåffulla blick, stod fästmannen i begrepp att släppa den kalla, iflösa hand, som han höll, då grevinnan otidligt frågade honom: — Nå? Trekar ni?

Senatsementsmannen berörde äktenskapsfullt Wassilissas fingrar med sina läppar och släppte därpå hennes hand. Den full ned och skrynklade bakkledningen.

— Jag hör, tant, men jag gifte mig icke.

— Gått, sade grevinnan. — Härmit, tant, är den present, som jag gifte dig med, min bästa lycksökning.

Det var en medaljong, som svarade mot bracteolen, i det hon hängde guldkedjan om halsen på sin niese, som ännu stod där öfverlig och stum, tillade hon:

Jag hoppas, att du snart skall inse, att visalla hålla af dig och vilja ditt bästa.

Därmed kysste grevinnan, fullkomligt öfvertygad om upprigtigheten af sitt yttirande, Wassilissas kalla panna.

— En boja till, tänkte denna, då hon kände den kalla metallen på sin hals, — men två eller tre, hvad bryr jag mig därom. Själven har vingar.

Tanten såg på henne; hon väntade nicens tack; denna tystnad oroadde henne, trots hennes säkerhet. Hon ringde och sände bud efter sin dotter.

Medan man uppsökte denna, fästade hon en diamanstårtina en present från greven, i Wassilissas härt. Ett sista etui låg ännu på bordet.

Zina var der snart. Man hade knappt hört henne komma. Hon var inbörd i ett moln af hvit tyll, och föll sin kusin om halsen; båda de unga flickorna höllo ett ögonblick hvarandra omfamnade i grevinnans åsyn. Denna ömhetbetygelse var alls icke efter grevinnans smak, men hon visste icke, hur hon skulle kunna förhindra det.

Wassilissa hörd icke mer. Ett blätt rum!... Och fursten, som hade gjort i ordning ett så hänförande rum till henne, ett rum, som icke finnes vackrare i en saga.

Justine märkte snart att hennes välbehållna rum var spild och öfverlämnade sig åt betraktelser.

Dagen gick. Hon fick frukosten upp på rummet och blef icke tillagd att gå ut. Hon hörd knapp klokken två den vagn, som bortförde miss Junior och hennes elev.

Före middagen kom kammarjungfrun för att frisa henne och berättade henne, att Zina hade gått mycket hot och därför icke heller hade läst något, och hon hade hon varit bort till en juvelerare för att vilja ett smycke, som hon på moderns befallning skulle ge sin kusin såsom förlöfningspresent.

— Man kommer att ge er många vackra saker, fröken, sade kammarjungfrun.

Då hon var färdig med häret och hade placerat en hvit jasminkudd, som grevinnan sänkt för detta ändamål, sade kammarjungfrun:

— Till dinn behåller ni er promenadtråk på sedan komma vi hit igen och kläda på den nya klädning, som nyligen kommit för er rikning.

Allting hade således under en längre tid förberetts till denna förlöfningsfest, allt utom bruden, hvars samtycke man underkänt att inhimta.

Wassilissa infann sig vid bordet i sin ylleklädning.

Kusin Lissa, sade Dmitrij och gick bort till henne, då hon steg upp för att gå; — jag tror du är färdig?

Och han gaf Justine en rasande blick då hon nämnde sig för att som en trogen lifvakt följa Lissa upp på rummet, utan att ge henne tillfälle att väja ett ord med kusinen.

Då den unga flickan var klädd, lät grevinnan henne komma in i boudoiren. Klockan var ungefär nio. Sobrenerna i det Kamjassinska huset varade aldrig längre än till klokken ett om natten, och man samlades därför tidigare än man eljest brukar vid sådana tillfällen. Enskilda gäster voro redan komna, och musikinstrumenten ständes på det bekanta, disarmoniska sättet, som är oöndviktigt, efter hvad det tyckes.

Zina, som redan kommit med med

Är det billigaste ni kan begagna

ej blott emedan det är de, senaste och bästa salt för smör-saltning, utan för att det saltar mera smör per pound än något annat salt ni kan använda.

De stora mejerierna kunna säga er detta — och visa er på sin bevis detta.

Hvarje farmare och dairyman — som får godt pris för sitt smör — begagnar Windsor Dairy Salt.

Det är rent — gifver vackert smör — inarbetas fort — och är i längden det billigaste. Försök det för egen del.

han icke känt en sådan ångest. De hade hunnit till foten af trappan, grevinnan hade uppmunnat dem och gick i förväg med sin dotter. Alla fyra beträdde balsalen. Musiken gjorde ett uppehåll.

Herr Nikolaus Tschudessow, sade grevinnan till den första gruppen, som omringade dem vid sitt inträde, — sedan i går min nices fastman.

Nu blef Tschudessow mönstrad från topp till tå och underkastad kritik. Icke desto mindre rägnade lyckönskningar från alla håll och kanter öfver fastmön, som stillastående bugade sig. De unga flickorna kysste henne på de bleka kinderna, de gifte damerna på pannan, de unga herrarna bugade sig djupt för henne, hon tog emot allt och besvarade allt med samma mekaniska pöjning på hufvudet.

Orkestern började på en vals, och Tschudessow fölg med armen öfver sin fastmös, istad i dansen med henne. Efter den första turen, då han just stod i begrepp att fortsätta dansen, stannade Wassilissa och sade:

Jag är trött, min herre, jag tackar er.

Hon satte sig Zina, som hade följt henne med ögonen, kom bort till henne, och en grupp unga flickor skilde snart henne och den latade fästmannen åt.

— Du gifte dig? — Älskar du honom, denne herre? — Vill du gärna gifas? — Han är icke vacker. — En civil! — Hvarför tager du icke hällre en officer? — Skall bröllopet snart vara? — Är det förlöfningspresent?

Dessa och hundratals andra frågor ljödo samtidigt från tjugo par småleande läppar. Så blef det mera stilla, ty Wassilissa sade icke ett ord, smög icke heller, hvilket dock eljest icke är bruket hos förförande unga flickor.

Jag afskyr honom! sade hon till slut.

— Ah! var de unga flickorna svar, — men hvarför vill du då gifas dig med honom?

Wassilissa vågade icke svara, ty från den andra ändan af salen blef hon iakttagen af tanten med allvarliga blickar. Hon lät sig därför nöja med att skaka nekande på hufvudet och betrakta vänninnorna med en blick, hvare de blandade sig triumf och vrede.

— Du gifte dig icke med honom? sade en af dem. — Hur skall du bära dig åt därmed?

— Det vet jag icke, svarade Wassilissa, — men det skulle förundra mig mycket, om jag bliefve gift med honom. För resten då vi i dag hålla fö